

FOURTH SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, APRIL 2021

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 4E 10—LITERARY CRITICISM

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers should be written either in Sanskrit or in English.**In writing Sanskrit, Devanagari script should be used. संस्कृतेन देवनागरीलिप्या, आङ्गलेन वा उत्तरं स्यात्*

I. Write short note on :

लघुटिप्पणिं कुरुत :

- 1 Write a note on Kuntaka's concept of 'Marga'.
- 2 Write a note on Dhvani theory of Anandavardhana.
- 3 What is 'Bhukthivada' ?
- 4 Write a note on 'Pratyabhijna Darsana'.
- 5 Write a note on 'Rasadhvani'.
- 6 Define poetry according to Wordsworth.
- 7 What are the basic ideas of Structuralism ?
- 8 Write a note on 'Mimesis'.
- 9 What is 'reader's response theory' ?
- 10 Who correlated the Psychology with poetics ?
- 11 Define Catharsis.
- 12 What is Eco Aesthetics ?

(12 × 1 =12 marks)

Turn over

II. Write short note on :

लघुटिप्पणं कुरुत :

- 1 Rasasutra.
- 2 Guna, Alankara and Riti.
- 3 Abhivyakthi.
- 4 Post Structuralism.
- 5 Impersonal Theory.
- 6 Longinus.

(4 × 5 = 20 marks)

III. Write short essay on :

लघुनिबन्धं लिखत :

- 1 Purposes of Poetry.
- 2 Catharsis.
- 3 Rasadhvani-the soul of poetry.
- 4 Ambiguity.
- 5 Aristotle.
- 6 Eco Aesthetics.

(4 × 6 = 24 marks)

IV. Write essay on :

उपन्यासमाख्यत :

- 1 Elucidate the Rasa school of Indian literary theory.
- 2 Write an essay on Mahimabhattacharya's objections against Anandavardhana.
- 3 Elucidate Aristotles concept of tragedy.
- 4 What are the contributions of William Empson to literary cirticism ?

(3 × 8 = 24 marks)

FOURTH SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, APRIL 2021

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 4E 09—DARSANA – III

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers should be written either in Sanskrit or in English.
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

संस्कृतेन देवनागरीलिप्या, आङ्गलेन वा उत्तरं स्यात् ।

I. Answer in one or two sentences :

वाक्ये वाक्याभ्यां वा समाधत्त :

- 1 विषयचैतन्यं किम्
- 2 विषयस्य प्रत्यक्षत्वं किंरूपम्
- 3 वृत्तेः कति विधाः, कास्ताः
- 4 प्रत्यक्षस्य कति विधाः कास्ताः
- 5 उपाधेर्लक्षणं किम्
- 6 ईश्वरसाक्षि नाम किम्
- 7 को नाम परिणामः
- 8 कार्यविनाशस्य विधाद्वयं लिखत
- 9 विवर्तो नाम कः
- 10 प्रमातृचैतन्यं किम्
- 11 प्रमाणचैतन्यं किम्
- 12 धर्मार्थिकामानाम् अनित्यत्वं कथमवगम्यते

(12 × 1 = 12 marks)

II. Explain any seven :

लघुटिप्पणिं कुरुत

- 1 अत एव पर्वतो वह्निमान् इत्यादि ज्ञानमपि वह्नचंशे परोक्षं पर्वतांशे अपरोक्षम् - विवृणुत
- 2 नन्वेवमपि रूपी घट इति प्रत्यक्षस्थले घटगतपरिमाणादेः प्रत्यक्षत्वापत्तिः-विशदयत

Turn over

- 3 अयमेवोपाधिर्नैयायिकैः परिचायक इत्युच्यते - विशदयत
- 4 इन्द्रो मायाभिः पुरुरूप ईयते - सप्रसङ्गं विवृणुत
- 5 प्रत्यक्षज्ञानद्वैविध्यं विशदयत
- 6 न हि लोकसिद्धसामग्री प्रातिभासिकरजतोत्पादिका, किन्तु विलक्षणैव - विवृणुत
- 7 घटाघध्यासे अविद्यैव दोषत्वेन हेतुः-विशदयत
- 8 चैतन्यस्य स्वयंप्रकाशस्य रथाघधिष्ठानत्वात् - विशदयत
- 9 यत्रारोप्यमसन्निकृष्टं तत्रैव प्रातिभासिकवस्तूपतेरङ्गीकारात् - विव्रियताम्
- 10 उक्तं प्रत्यक्षं प्रकारान्तरेण द्विविधम् - विशदयत

(7 × 4 = 28 marks)

III. Write short essay :

लघुनिबन्धं कुरुत :

- 1 वाक्यजन्यज्ञानस्य निर्विकल्पकत्वं कथम्
- 2 मायाया एकत्वं निश्चीयते - सप्रसङ्गं विवृणुत
- 3 अन्तः करणस्येन्द्रियतया अतीन्द्रियत्वात् कथम् प्रत्यक्षविषयता
- 4 सिद्धान्ते प्रत्यक्षत्वप्रयोजकं किमिति विस्तरेण दर्शयत
- 5 प्रत्यक्षज्ञानस्थले का प्रक्रियेति सोदाहरणं दर्शयत
- 6 अत्र फलबलकल्प्यः स्वभाव एव शरणम् - विशदयत
- 7 न्यायमते च पर्वतमनुमिनोमीत्यनुव्यावसायापत्तिः - सप्रसङ्गमुपन्यस्यत

(4 × 6 = 24 marks)

IV. Write essay on any two :

द्वयोरुपन्यासमारचयत :

- 1 अवाधितत्वं विषयविशेषणं देयम् - विवृणुत
- 2 न च ज्ञानं तत्र प्रत्यासत्तिः-विव्रियताम् ।
- 3 प्रत्यक्षप्रमायाः करणं प्रत्यक्षप्रमाणम् - वेदान्तपरिभाषारीत्या विषयोयं विशदीक्रियताम्
- 4 प्रमालक्षणं सदलप्रयोजनं प्रतिपाद्यताम्

(2 × 8 = 16 marks)

FOURTH SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, APRIL 2021

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 4C 12—INDIAN AESTHETICS – IV

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers should be written either in Sanskrit or in English.
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

संस्कृतेन देवनागरीलिप्या, आङ्गलेन वा उत्तरं स्यात् ।

I. Answer in one or two sentences :

वाक्येन वाक्याभ्यां वा समाधत्त :

- 1 कवेः नीरसत्वे कीदृशी संघटना भवेत्
- 2 वाक्यरूपस्यालक्ष्यक्रमव्यंग्यध्वनेः द्वौ भेदौ कौ
- 3 त्रिधा संघटनोदिता - कथम्
- 4 द्विविधो हि दोषः - कथम्
- 5 घोट्योलक्ष्यक्रमः क्वचित्- कैः
- 6 विरोधो नैव विद्यते - कुत्र
- 7 परिपोषं न नेतव्यः - कुत्र
- 8 तेषामङ्गत्वं निर्विरोधमेव - केषाम्
- 9 अनेनानन्त्यमायाति - कः
- 10 सर्वे नवा इवाभान्ति -- के कदा
- 11 कवीनां प्रतिभागुणः कथं नवत्वमायाति
- 12 कविः स्यादवधानवान् - कुत्र

(12 × 1 = 12 marks)

II. Explain any five :

सविमर्शं सप्रकरणं व्याख्यात

- 1 रसबन्धोक्तमौचित्यं भाति सर्वत्र संश्रिता । रचना विषयापेक्षं तत्तु किञ्चिद्धिभेदवत् ॥
- 2 गुणानाश्रित्य तिष्ठन्ती माधुर्यादीन् व्यनक्ति सा ।

Turn over

- 3 अनुस्वानोपमात्मापि प्रभेदो य उदाहृतः ध्वनेरस्य प्रबन्धेषु भासते सोपि केषुचित् ॥
- 4 एकाश्रयत्वे निर्दोषो नैरन्तर्ये विरोधवान् । रसान्तरव्यवधिना रसो व्यंग्यः सुमेधसा ॥
- 5 ध्वनेरित्थं गुणीभूतव्यंग्यस्य च समाश्रयात् । न काव्यार्थविरामोस्ति यदि स्यात् प्रतिभागुणः ॥
- 6 अनौचित्याद्दते नान्यद्दु रसभङ्गस्य कारणम् ।
- 7 युक्त्यानयानुसर्तव्यो रसादिर्बहुविस्तरः । मितोप्यनन्ततां प्राप्तः काव्यमार्गो यदाश्रयात् ॥
- 8 तेन वर्णा रसच्युतः ।

(5 × 4 = 20 marks)

III. Write short essay :

लघुनिबन्धं लिखत :

- 1 वाल्मीकिव्यतिरिक्तस्य यद्येकस्यापि कस्यचित् । इष्यते प्रतिभार्थेषु तत्तदानन्त्यमक्षयम् ॥ - विव्रियताम्
- 2 अव्युत्पत्तिकृतो दोषः शक्त्या संव्रियते कवेः - विव्रियताम्
- 3 अलङ्कारसङ्कीर्णस्य वाक्यध्वनेः सोदाहरणं स्वरूपं प्रतिपादयत
- 4 व्यञ्जनाव्यापारस्यानन्त्येन कविप्रतिभाया आनन्त्यं कथमिति विवृणुत
- 5 विच्छित्तिशोभिनेकेन भूषणेनेव कामिनी- विव्रियताम्
- 6 तत् पुनः शरीरिणां प्रतिबिम्बवत् आलेख्याकारवत् तुल्यदेहिबद्धं त्रिधा व्यवस्थितम् - विशदयत
- 7 निद्राकैतविनः प्रियस्य वदने - इति पद्ये नवीनत्वं कीदृशमिति निरूपयत

(4 × 6 = 24 marks)

IV. Write essay on any three :

उपन्यासमारचयत :

- 1 यत्र न प्रतीयमानार्थसंस्पर्शः तच्चित्रम् - निरूपयत ।
- 2 पुनर्व्यञ्जकमुखेनैतत् प्रकाशयते - विस्तरेणोपन्यस्यत
- 3 अनन्ता हि वाग्विकल्पाः तत्प्रकारा एव चालङ्काराः- उपन्यस्यत
- 4 महाभारते अंगी रसः शान्तरस इति ध्वनिकाररीत्य समर्थयत
- 5 एतदेव हि महाकवित्वं महाकवीनाम् - उपन्यस्यत ।

(3 × 8 = 24 marks)

FOURTH SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, APRIL 2021

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 4C 11—INDIAN AESTHETICS – III

(2019 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

*Answers should be written either in Sanskrit or in English.
In writing Sanskrit, Devanagari script should be used.*

संस्कृतेन देवनागरीलिप्या, आङ्गलेन वा उत्तरं स्यात् ।

I. Answer in one or two sentences :

वाक्येन वाक्याभ्यां वा समाधत्त :

A

- 1 रसगंगाधरोक्तकाव्यलक्षणे रमणीयतायाः स्वरूपं लिखत
- 2 प्रतिभायाः स्वरूपं लिखत
- 3 रसचर्वणा कथमपरोक्षात्मिका
- 4 काव्येषु प्रथमो भेदः कः, किं तस्य लक्षणम्
- 5 पुत्रस्ते जात इत्यत्र काव्यत्वाभावः कथम्
- 6 काव्यप्रकारेषु द्वितीयप्रकारं लक्षयत
- 7 मध्यमकाव्यं लक्षयत

(7 × 1 = 7 marks)

B

- 1 सरस्वती किमर्थं तुषारगिरौ तपश्चचार
- 2 चतस्रो विद्या इति कौटिल्यः, कास्ताः
- 3 का मीमांसा
- 4 सा वैदर्भी रीतिः, का
- 5 सा गौडीया रीतिः, का

Turn over

- 6 द्विविधं शिष्यमाचक्षते, के ते विधे
- 7 तावुभावपि शक्तिमुद्गासयतः, कौ

(7 × 1 = 7 marks)

II. Explain and write a critique :

A

- 1 शब्दचमत्कृतिः प्रधानं तदधमम्
- 2 द्विविधै ध्वनिः
- 3 स्थायी भावो रसः स्मृतः
- 4 तदेतदलङ्कारशास्त्रतत्त्वानवबोधनिबन्धनम्
- 5 कमप्यर्थमभिव्यङ्कास्तदाद्यम्

(4 × 3 = 12 marks)

B

- 1 तयोर्बुद्धिमान् शुश्रूषते . . .
- 2 रीतयस्तु तिस्रः
- 3 चत्वारि शृङ्गा त्रयो अस्य पादाः
- 4 सा च पाञ्चालमध्यमा प्रवृत्तिः
- 5 भवति प्रथयन्नर्थं लीनं समभिलुप्तं स्फुटीकुर्वन्
- 6 भावकस्तु कविः प्रायो न भजत्यधमां दशाम्
- 7 त इमे त्रयोपि कवयः . . .
- 8 कारयित्रीभावयित्र्यावितीमे प्रतिभाभिदे

(6 × 3 = 18 marks)

III. Write short essay :

लघुनिबन्धमारचयत :

A

- 1 यत्तु रसवदेव काव्यमिति साहित्यदर्पणे निर्णीतं तन्न
- 2 अन्तः करणधर्माणां साक्षिभास्यत्वमभ्युपगतेः
- 3 अनन्यलभ्यस्य च शब्दार्थताया अस्वीकृतेः
- 4 समप्राधान्ये तु मध्यमतैव

(2 × 5 = 10 marks)

B

- 1 इह हि वाङ्मयमुभयथा शास्त्रं काव्यञ्च
- 2 सा प्रवृत्तिरावन्ती
- 3 तदुपचाराञ्च कवय इति लोकयात्रा
- 4 सा हि बुद्धिविकासकामधेनुः

(2 × 5 = 10 marks)

IV. Write essay on any *two* :

द्वयोरुपन्यासमारचयत

- 1 काव्यलक्षणेषु जगन्नाथीयलक्षणस्य श्रेष्ठता
- 2 काव्यानां चत्वारो भेदाः
- 3 रससूत्रव्याख्याने नव्यमतं विशदयत
- 4 भङ्गावरणचिद्धिशिष्टा रत्यादिः स्थायी भावो रस इति स्थितम् - निरूपयत

(2 × 8 = 16 marks)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT

FOURTH SEMESTER P.G. DEGREE EXAMINATION, APRIL 2021

(CCSS)

M.A. Sanskrit

SKT 4E 12—BASIC SANSKRIT—II (For Non-Sanskrit Main)

(2014 Admissions)

Time : Three Hours

Maximum : 80 Marks

Part A-DramaI. Write Essay on any *one* of the following :

- 1 Bhasa as a Dramatist.
- 2 The character sketch of Ghatotkacha.

(1 × 20 = 20 marks)

II. Annotate any *four* of the following :

- 3 सर्वाः प्रजाः क्षत्रियाणां पुत्रशब्देनाभिधीयन्ते ।
- 4 रुष्टोऽपि कुञ्जरो वन्यो न व्याघ्रं घर्षयेद्धने ।
- 5 भीतानामायुधं गृहीतम् ।
- 6 भवति रूपमात्रेण मानुषः । न वीर्येण ।
- 7 न खलु स्त्रीजनोऽभिमतस्तत्रभवत्या ।
- 8 कृतमातिथ्यमनेन जीवितप्रदानेन ।

(4 × 5 = 20 marks)

III. Explain fully any *four* of the following :

- 9 नन्वहं भीमसेनस्य पुत्रः पौत्रो नभस्वतः ।
- तिष्ठेदानीं सुसन्नद्धो नियुद्धे नास्ति मत्समः ॥

Turn over

10. അമ്മി അർത്ഥം നന്നു വ നന്നു

കുടിയോ: നന്നുനന്നു നന്നുനന്നു ।

അമ്മിനന്നു നന്നു നന്നു

അമ്മിനന്നുനന്നുനന്നു നന്നുനന്നു ॥

11. അമ്മി അർത്ഥം നന്നു നന്നു നന്നു നന്നു ।

അമ്മിനന്നു അമ്മിനന്നുനന്നുനന്നു ॥

12. അമ്മിനന്നു നന്നു നന്നുനന്നു നന്നു നന്നു നന്നുനന്നു ।

അമ്മിനന്നുനന്നു നന്നു അമ്മിനന്നുനന്നു നന്നു ॥

13. അമ്മിനന്നുനന്നുനന്നുനന്നുനന്നു നന്നു നന്നു ।

അമ്മിനന്നു നന്നു നന്നുനന്നു നന്നു ॥

14. അമ്മി അർത്ഥം നന്നു നന്നു നന്നു നന്നു ।

അമ്മിനന്നു നന്നുനന്നു അമ്മി അമ്മി ॥

(4 × 5 = 20 marks)

Part B-Dramatics

IV. Write notes in a paragraph on any four of the following

15. അമ്മി ॥

16. അമ്മി ॥

17. അമ്മി ॥

18. അമ്മി ॥

19. അമ്മി ॥

20. അമ്മി ॥

(4 × 5 = 20 marks)

Part C-Poetics

V. Write notes in a paragraph on any *four* of the following :

- 21 उत्तमकाव्यम् ।
- 22 काव्यकारणम् ।
- 23 काव्यप्रकाशः ।
- 24 गुणीभूतव्यङ्ग्यकाव्यम् ।
- 25 काव्यप्रयोजनानि ।
- 26 काव्यलक्षणम् ।

(4 × 2 ½ = 10 marks)

CHMK LIBRARY UNIVERSITY OF CALICUT